

beslissing

RECHTBANK OVERIJSSSEL

Team Strafrecht

Zittingsplaats Almelo

Parketnummer: 08/710499-10

Datum uitspraak: 9 september 2021

Beslissing op de vordering van het Openbaar Ministerie tot verlenging van de terbeschikkingstelling van:

,
geboren op   te Enschede,
verblijvende in Forensisch Psychiatrisch Centrum (FPC) ,

hierna te noemen: de terbeschikkinggestelde.

1. De aanleiding

Bij arrest van het Gerechtshof Arnhem van 19 september 2012 is de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege opgelegd, na bewezenverklaring van het misdrijf: poging tot doodslag.

De maatregel is ingegaan op 8 april 2014 en is voor de laatste keer verlengd op 18 juni 2021 door de rechtbank Overijssel. De beslissing over de verpleging van overheidswege is op 18 juni 2021 aangehouden voor een periode van maximaal drie maanden teneinde de reclassering in de gelegenheid te stellen te rapporteren en te adviseren over de vraag of, en zo ja, onder welke voorwaarden, tot een voorwaardelijke beëindiging van de verpleging van overheidswege kan worden overgegaan.

2. De stukken

De rechtbank heeft kennis genomen van de zich in het dossier bevindende stukken, te weten:

- het adviesrapport van FPC Pompestichting van 12 januari 2021, opgemaakt en ondertekend door, behandelcoördinator, psychiater, directeur patiëntenzorg en plaatsvervangend hoofd van de inrichting;
- afschriften van de wettelijke aantekeningen over de periode van 1 mei 2020 tot 1 februari 2021;
- de verlengingsbeslissing van de rechtbank Overijssel van 18 juni 2021;
- het reclasseringsadvies van Tactus Reclassering van 26 juli 2021 opgemaakt en ondertekend door

3. De procedure

De rechtbank heeft op de openbare terechtzitting van 26 augustus 2021 gehoord:

- de terbeschikkinggestelde, bijgestaan door zijn raadsman mr. J. Boksem, advocaat te Leeuwarden;

-
- de officier van justitie mr. C.P. Dronkers;
  - de deskundige , behandelcoördinator, verbonden aan de kliniek;
  - de deskundige , reclasseringswerker, verbonden aan Tactus verslavingszorg.

De officier van justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging op dit moment niet aan de orde is.

De terbeschikkinggestelde en zijn raadsman hebben verzocht de verpleging van overheidswege voorwaardelijk te beëindigen.

4. De beoordeling

De rechtbank neemt bij haar overwegingen het rapport van de reclassering en de toelichting van de deskundigen ter zitting in aanmerking.

Het reclasseringsadvies

De reclassering adviseert de dwangverpleging niet voorwaardelijk te beëindigen omdat er op dit moment nog simpelweg teveel 'ruis' is rondom de terbeschikkinggestelde en hij onvoldoende open is.

De terbeschikkinggestelde is gediagnosticeerd met een antisociale persoonlijkheidsstoornis, een persoonlijkheidsstoornis met borderline kenmerken, zwakbegaafdheid en misbruik van diverse middelen. De stoornissen vertalen zich in een geringe frustratietolerantie, een ontoereikende coping bij het hanteren van spanningen, impulsief en antisociaal gedrag (in brede zin), het niet overzien van de gevolgen van zijn handelen en het niet leren van ervaringen. Onder invloed van middelen worden deze dynamieken versterkt en middelengebruik dient daarom gezien te worden als een extra delictgerelateerde factor. De terbeschikkinggestelde heeft een uitgebreide justitiële voorgeschiedenis en is bekend met veelvuldig middelengebruik vanaf jonge leeftijd.

Er zijn een aantal resocialisatiepogingen buiten de kliniek mislukt door het niet nakomen van afspraken en er was sprake van middelengebruik door de terbeschikkinggestelde. Tijdens de laatste resocialisatiepoging in het kader van een nieuw transmuraal verlof (waarbij Tactus Reclassering opnieuw een opdracht FPT heeft gekregen) zijn er wederom overtredingen begaan. Op het moment dat het huidige toezicht is opgepakt (november 2020) had de terbeschikkinggestelde dagelijkse verlopen in zijn regio van herkomst (Enschede) vanwege zijn wens om hier te resocialiseren. Op 18 februari 2021 bereikte de reclassering het bericht dat de terbeschikkinggestelde slingerend op de snelweg is aangetroffen. Bij staandhouding (15 februari 2021) is middels een sneltest een positieve drugscore op cocaïne en amfetamine vastgesteld. Op 9 maart 2021 bereikte Tactus Reclassering het bericht dat de terbeschikkinggestelde positief was bevonden op GHB. Dit bleek uit een bloedproef die was afgenomen na de genoemde staandhouding op 15 februari 2021. Verdere incidenten bleven niet uit. De terbeschikkinggestelde is daarna nog verschillende keren in beeld gekomen wegens opvallend weggedrag. Op 26 februari 2021 werd hij door de politie van de weg gehaald vanwege hetzelfde slingerende rijgedrag. Hij had daarbij de vangrail geraakt en zijn auto beschadigd. De terbeschikkinggestelde raakte in conflict met de politie en schold deze uit voor 'mongolen' waarna hij is aangehouden en vastgezet. Op 20 mei 2021 gebeurde hetzelfde. De terbeschikkinggestelde is positief bevonden op opiaten (sneltest). Daarna is de terbeschikkinggestelde bij een urinecontrole positief op cocaïne bevonden. Het patroon

---

van gevaarlijk weggedrag heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat het lopende transmuraal verlof 'on hold' is gezet en de terbeschikkinggestelde praktiseert momenteel dan ook geen verloven.

De terbeschikkinggestelde heeft zich gedurende zijn dwangbehandeling in de Pompekliniek grotendeels begeleidbaar opgesteld. Hij bleef in contact met de kliniek, met de reclassering en met Jeugdzorg. De kans op onttrekking wordt als laag ingeschat omdat hij altijd contact bleef houden met genoemde instanties. De terbeschikkinggestelde blijft telefonisch bereikbaar en is welwillend om het gesprek aan te gaan op elk moment van de dag. Ook in tijden dat hij problemen ondervindt of conflicten heeft. Daarom ontstaat de indruk dat de terbeschikkinggestelde tot op zekere hoogte redelijk gemotiveerd is om een stabiel leven te leiden zonder conflicten. Maar zijn levensgeschiedenis, de cultuur waarin hij is opgegroeid, de persoonlijkheidsstoornissen en zijn zwakbegaafdheid zitten hem in de weg. Hierom acht de reclassering het wenselijk om vooral van buitenaf de structuur te blijven bieden en gewenste gedrags- en denkpatronen te laten inslijten. Op dit moment is de terbeschikkinggestelde te gesloten om deze structuur binnen een voorwaardelijke beëindiging in te passen. Het valt te verwachten dat de terbeschikkinggestelde geen 'modelburger' zal worden. Hij zal zich wellicht altijd in een schemergebied bewegen waarin zaken een onwenselijk verloop hebben. Dit beeld wordt door vrijwel alle referenten bevestigd. De vraag is wanneer dit schemergebied concreet delictgevaarlijk wordt. Op dit moment kan de reclassering deze grens niet bepalen en acht de reclassering het daarom belangrijk dat het kader van dwangverpleging blijft bestaan. Om de voortgang niet in de weg te zitten zou dit binnen een proefverlof kunnen plaatsvinden. De lijnen met FPC Pompekliniek blijven daarmee kort en een time-out beperkt zich niet tot tweemaal zeven weken.

Een andere factor is dat de terbeschikkinggestelde een belangrijke resocialisatiestap nog moet maken. Hij heeft recent een woning toegewezen gekregen in Enschede. Zolang de reclassering niet heeft kunnen volgen hoe het verblijf in deze woning verloopt, acht de reclassering een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging prematuur. De reclassering adviseert de dwangverpleging niet voorwaardelijk te beëindigen.

De toelichting van de deskundige ter zitting

De deskundige heeft het advies ter zitting gehandhaafd en heeft, zakelijk weergegeven, aanvullend opgemerkt dat de reclassering heeft geprobeerd rekening te houden met het gegeven dat het behandelplafond in de kliniek is bereikt. Ingeschat wordt dat het feit dat er geen sprake is van een verslaving maar van incidenteel gebruik komt omdat de terbeschikkinggestelde zo nauw verbonden is met de kliniek. De kliniek kan snel ingrijpen op momenten dat het mis dreigde te gaan. De omstandigheden in een voorwaardelijke beëindiging zijn anders, er dient sprake te zijn van een samenwerking. Bij een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging wordt volgens de deskundige voorbij gegaan aan wat de verloftoetsingscommissie stelt.

Het grootste risico zit in het niet open zijn naar de reclassering en het gebrek aan samenwerking dat dat met zich meebrengt. De reclassering voorziet een groot probleem als de terbeschikkinggestelde in een vrijere woonsetting komt. Dagbesteding is belangrijk, maar gezien de wensen van de terbeschikkinggestelde is het onduidelijk wanneer het beschermend is en wanneer een criminogene factor. Dat geldt ook voor relaties en drugsgebruik. De reclassering gunt dat de terbeschikkinggestelde vooruitkomt, maar moet de afweging maken wat nog verantwoord is.

De toelichting van de deskundige

De deskundige heeft, zakelijk weergegeven, het volgende naar voren gebracht. Het lijkt dat er veel verschillen zijn tussen de opvattingen van de kliniek en de reclassering, maar er zijn ook veel overeenkomsten. De kliniek begrijpt het standpunt van de reclassering goed. Er is overeenstemming over de stoornissen, alsmede over het feit dat een behandelplafond bereikt is. De kliniek verwacht niet dat nieuwe therapieën nog veranderingen brengen bij de terbeschikkinggestelde. Het staat vast dat de incidenten en ruis die er zijn, onwenselijk zijn. Waar de lijnen uit elkaar gaan lopen is de visie op het risico en de visie op het risicomanagement. De visie van de kliniek op het middelengebruik is dat er sprake is van incidenteel gebruik en niet zozeer van een verslaving. Al langere tijd wordt gezien dat er geen sprake meer is van zucht en ook heeft de terbeschikkinggestelde een langere periode niet gebruikt. Er zijn onbetrouwbare uitslagen van UC's. Als die uitslagen zouden kloppen dan moet de terbeschikkinggestelde verslaafd zijn aan GHB. De kliniek heeft met medewerking van de terbeschikkinggestelde hem een week lang in de separeer gezet, waarbij hij geen contact met anderen heeft gehad. Vanaf het eerste moment is er geen enkel ontwenningsgedrag. De kliniek sluit niet uit dat hij af en toe GHB gebruikt, maar dat is dan recreatief. De kliniek vindt het risico te managen op een andere manier dan in de terbeschikkingstelling met dwangverpleging. Verder is de deskundige van mening dat de terbeschikkinggestelde vastloopt in het systeem van de terbeschikkingstelling. De vrees van de kliniek is dat als de dwangverpleging zou worden voortgezet, we volgend jaar op hetzelfde punt zitten als nu.

Belangrijk is dat de terbeschikkinggestelde geen enkele keer agressief gedrag heeft vertoond bij geconstateerd drugsgebruik. De kliniek ziet geen risico op incidenteel gebruik van middelen, het is absoluut ongewenst en daar moeten ook consequenties op volgen maar de kliniek ziet niet in wat daar in de voortzetting van een klinische terbeschikkingstelling aan veranderd zou kunnen worden.

Het transmuraal verlot is 'on hold' gezet en de verloftoetsingscommissie heeft nadere vragen gesteld. Als er een keuze was tussen proefverlot en voorwaardelijke beëindiging dan heeft de voorkeur van de kliniek voorwaardelijke beëindiging, omdat de terbeschikkinggestelde bij proefverlot in hetzelfde systeem blijft. Het probleem is dat er geen keuze is tussen proefverlot en voorwaardelijke beëindiging. De terbeschikkinggestelde heeft op dit moment alleen begeleid verlot.

Het oordeel van de rechtbank

De rechtbank heeft geconstateerd dat tussen de kliniek en de reclassering overeenkomsten zijn, maar dat er verschillen zijn op de visie op het risico en het risicomanagement. De rechtbank neemt de conclusie van de kliniek over dat de terbeschikkinggestelde in de kliniek zijn behandelplafond heeft bereikt en dreigt vast te lopen in het systeem van de terbeschikkingstelling. De rechtbank acht het ongewenst dat de terbeschikkinggestelde (incidenteel) drugs gebruikt en is van oordeel dat daar consequenties aan moeten worden verbonden. De terbeschikkinggestelde heeft echter bij geconstateerd drugsgebruik geen delictgerelateerd gedrag vertoond. De rechtbank is op grond van hetgeen de deskundige Versteijnen naar voren heeft gebracht van oordeel dat het gevaar voor de veiligheid van anderen dusdanig is teruggebracht dat het verantwoord is de verpleging van overheidswege van de terbeschikkinggestelde voorwaardelijk te beëindigen. De verwachting is dat het resterende gevaar in afdoende mate kan worden beperkt door het stellen van voorwaarden. Aangezien de reclassering niet heeft geadviseerd tot een voorwaardelijke beëindiging zijn er door de reclassering geen voorwaarden geformuleerd waaronder dit zou kunnen plaatsvinden. Om die reden heeft de rechtbank zelf de voorwaarden geformuleerd die

---

wenselijk en noodzakelijk worden geacht om het kader aan te geven. De terbeschikkinggestelde heeft zich -impliciet- bereid verklaard zich aan deze voorwaarden te houden. De rechtbank wijst de terbeschikkinggestelde er nadrukkelijk op dat als bijvoorbeeld een time-out (voorwaarde 11) onvoldoende is om de terbeschikkinggestelde bij te sturen of indien de misstappen de spuigaten uitlopen (belediging, drugsbezit en rijden onder invloed zijn immers misdrijven) en die verwachting over het kunnen inperken van het gevaar door het stellen van voorwaarden onjuist is gebleken, de mogelijkheid van hervatting van de dwangverpleging bestaat. De reclassering houdt toezicht op de naleving van de voorwaarden.

5. De beslissing

De rechtbank:

- bepaalt dat de verpleging van overheidswege van voorwaardelijk wordt beëindigd;
- bepaalt dat de voorwaarden, verbonden aan de voorwaardelijke beëindiging van de verpleging van overheidswege, als volgt luiden:
  1. de terbeschikkinggestelde maakt zich niet schuldig aan een strafbaar feit;
  2. de terbeschikkinggestelde verleent medewerking aan het nemen van een of meer vingerafdrukken of het ter inzage aanbieden van een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ten behoeve van het vaststellen van de identiteit;
  3. de terbeschikkinggestelde werkt mee aan het reclasseringstoezicht. Deze medewerking houdt onder andere, maar niet uitsluitend, in dat de terbeschikkinggestelde:
    - zich meldt op afspraken bij de reclassering, zo vaak de reclassering dat nodig acht;
    - zich houdt aan de voorschriften en aanwijzingen van de reclassering, die nodig zijn voor de uitvoering van het toezicht of om de terbeschikkinggestelde te helpen bij het naleven van de voorwaarden;
    - medewerking verleent aan huisbezoeken;
    - medewerking verleent aan het verstrekken aan de reclassering van een actuele foto waarop zijn gezicht herkenbaar is ten behoeve van eventuele opsporing;
    - inzicht geeft aan de reclassering over de voortgang van begeleiding en/of behandeling door andere instellingen/hulpverleners;
    - zich niet vestigt op een ander adres zonder toestemming van de reclassering;
    - medewerking verleent aan het uitwisselen van informatie met personen en instanties die contact hebben met de terbeschikkinggestelde, als dat van belang is voor het toezicht;
  4. de terbeschikkinggestelde onthoudt zich van het gebruik van alcohol en drugs. Bij de constatering van het gebruik van alcohol of drugs zal Tactus Reclassering overwegen, in overleg met alle betrokken partijen, welke gevolgen dit heeft voor het reclasseringstoezicht. De terbeschikkinggestelde zal zich laten controleren door middel van urinecontroles en blaastesten;
  5. de terbeschikkinggestelde werkt mee aan een dagbesteding of betaald werk en houdt zich aan de afspraken die hierover met Tactus Reclassering en de werkgever zijn gemaakt;
  6. de terbeschikkinggestelde toont openheid in zijn financiële situatie. Indien geïndiceerd werkt hij mee aan budgetbeheer of bewindvoering;

-
- de terbeschikkinggestelde werkt mee aan begeleiding door een (ambulant) FACT-team van een door de reclassering aan te wijzen instelling en houdt zich aan de afspraken;
8. de terbeschikkinggestelde verleent zijn medewerking aan relatiegesprekken of relatietherapie indien geïndiceerd door Tactus Reclassering of een behandelaar;
  9. de terbeschikkinggestelde toont volledige openheid ten aanzien van alle levensgebieden;
  10. de terbeschikkinggestelde is te allen tijde telefonisch bereikbaar:
    1. de terbeschikkinggestelde werkt mee aan een time-out, als de reclassering dat nodig vindt, in FPC. Deze time-out duurt maximaal zeven weken, met de mogelijkheid van verlenging met nog eens maximaal zeven weken, tot maximaal veertien weken per jaar;
    12. de terbeschikkinggestelde verblijft op het adres ;
  13. de terbeschikkinggestelde gaat niet zonder toestemming van de reclassering en het Openbaar Ministerie naar het buitenland of het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden.
- draagt Tactus Reclassering op om aan de terbeschikkinggestelde hulp en steun te verlenen bij de naleving van de voorwaarden.

Aldus gegeven door mr. M.H. van der Lecq, voorzitter, mr. B.T.C. Jordaans en
mr. B. Roodveldt, rechters, in tegenwoordigheid van M.M. Greven-Diepenmaat als griffier
en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 9 september 2021.

Mr. B. Roodveldt is niet in de gelegenheid deze beslissing mede te ondertekenen.

